

Pear decline phytoplasma (Pear decline mycoplasma)

I. ORGANISMA APRAKSTS

Nosaukums: Pear decline phytoplasma

Sinonīmi: Pear decline mycoplasma

Sistemātika: Phytoplasmas

Latviskais nosaukums: Bumbieres lapu ritināšanās fitoplazma

EPPO kods: PRDXXX

SAIMNIEKAUGI

Galvenie saimniekaugi ir bumbieres *Pyrus* spp.

Īpaši ieņēmīgas pret slimību ir bumbieres, kas potētas uz *P.pyrifolia*, *P. ussuriensis* (visieņēmīgākās šķirnes Williams, Beurre Hardy un Max Red Bartlett).

Pret slimību izturīgākiem augiem (*P. betulifolia*, *P. calleryana*, *P. communis* sējeņiem) infekcijas gadījumā novēro lapu ritināšanos.

Pear decline phytoplasma var inficēt cidonijas.

NORMATĪVIE AKTI

Ministru kabineta 2004.gada 30.marta noteikumu Nr.218 "Augu karantīnas noteikumi" 3.pielikuma A daļas II nodaļas (d) 3.punkts

EKONOMISKĀ NOZĪME

Pear decline phytoplasma infekcija var ievērojami samazināt ražu un pazemināt augļu kvalitāti.

Dažās valstīs, piemēram, ASV, Itālijā, Vācijā ražas zudumi ir 30-50%.

Visbiežāk sastopama latentā infekcija, slimības simptomi galvenokārt novērojami lapu blusīņu bojātiem augiem.

GEOGRĀFISKĀ IZPLATĪBA

Eiropa: Apvienotā Karaliste, Austrija, Čehija, Dienvidslāvija, Francija, Grieķija, Horvātija, Itālija, Moldova, Nīderlande, Polija, Slovākija, Slovēnija, Spānija, Šveice, Ungārija, Vācija.

Āfrika: Lībija.

Ziemeļamerika: ASV, Kanāda.

Okeānija: Austrālija

BIOLOGIJA

Pear decline phytoplasma nozīmīgākie pārnēsātāji ir lapu blusīņas *Psylla pyricola* un *P. piri*. Nav pierādīta Pear decline phytoplasma pārnēsāšana ar citām lapu blusīņu sugām. Slimības simptomi izpaužas apmēram divus mēnešus pēc inficēšanās.

Nav novērota Pear decline phytoplasma pārnēsāšana ar sēklām.

Fitoplazma izraisa augu vadaudu sabiezināšanos, kas traucē sakņu barošanos. Saknes un vēlāk viss augs nīkuļo un atmirst.

IZPLATĪŠANĀS VEIDI

Lokālais: ar vīrusa pārnēsātājiem kukaiņiem, no inficēta auga iegūtu potzaru un potcelmu izmantošana.

Lielos attālumos: inficēta augu materiāla transportēšana

II KONTROLES STRATĒGIJA

SIMPTOMI

Pumpuru attīstība samazināta, slimības saasinājuma posmā ziedu pumpuri nobirst.

Priekšlaicīga lapotnes sārtošanās, sākot no atvasēm (jūlijā), lapu ieritināšanās, plankumainība. Lapas birst, sākot no zaru galotnēm.

Stipras infekcijas gadījumā lapas nokalst jau augustā. Tās nenobirst, bet sakaltušas paliek kokā. Augļi veidojas maz, tie ir sīki, sausi un nenogatavojas.

Noņemot mizu, potēšanas vietā (mizas kambiālajā pusē) var būt redzama brūna nekrotizēta līnija.

IESPĒJAMS SAJAUKT

Līdzīgi simptomi var rasties jebkurā ūdens vai minerālvielu piegādes traucējuma gadījumā. Tādi paši simptomi novērojami sakņu bojājumu gadījumā (sakņu asfiksija, kuras cēlonis var būt pārmērīgs mitrums, augsnes blīvums, grauzēji, arī augsnes sēnes).

PĀRBAUDES PERIODI UN METODES

Augļu dārzi un augļu koku stādaudzētavas jākontrolē galvenokārt veģetācijas perioda beigās. Ļoti jauni stādi slimības simptomus neuzrāda.

PARAUGU NONEMŠANA

Jāievāc augļkoku zari ar lapām, kuriem novērojami slimības simptomi (vasarā) vai auga saknes (ziemā).

FITOSANITĀRIE PASĀKUMI

- Vesela stādāmā materiāla izmantošana.
- Augļdārzu un augļkoku audzētavu apsekošana un inficēto augu iznīcināšana.
- Pārnēsātāju kukaiņu skaita ierobežošana.
- Rezistentu šķirņu audzēšana.

Bibliogrāfiskās atsauces:

- EPPO CABI, 1997 Quarantine Pests for Europe, p. 1048.-1052.